

Klima: Drøvtyggeren blir stadig dratt fram i populærmedia som en negativ bidragsyter til miljøet. Men er den det? Nå jobbes det med å utarbeide en egen klimakalkulator også for sauene, for å kartlegge faktiske metanutslipp på beite.

Nå skal sauene klimakalkuleres

En klimakalkulator for sau skal etter planen være klar i løpet av 2021. Men kalkulatoren vil ikke i første omgang vise karbonlagringen i utmark.

KLIMAAVTALE

Tekst og foto: Anders Sandbu

Norsk jordbruk har i sin klimaavtale med staten forpliktet seg til å kutte fem millioner tonn CO₂-ekvivalenter i perioden 2021–2030. Klimakalkulatorer i de ulike husdyrproduksjonene, brukt på gårdsnivå, vurderes som et viktig bidrag til å nå dette hovedmålet.

Grunnlag for klimarådgiving

Klimakalkulatorene skal nærmest ruller ut på løpende bånd. En kalkulator for kombinert melk og storfekjøtt ble lansert i fjor høst, en for ammekuproduksjon programmeres i disse dager, og i tillegg er kalkulatorer for sau og fjørfe under utvikling.

Under et såkalt webinar tidligere i februar, om sau og klima, redegjorde NMBU-forsker Bente Aspeholen Åby for status på sauesiden. Hun er sentralt i dette utviklingsarbeidet.

– Klimakalkulatoren for sau vil slippes i løpet av 2021, og ta hensyn til forskjeller mellom gårdsbruk. Den skal brukes som basis for klimarådgivning via prosjektet Klimasmart Landbruk, fortalte Åby under webinaret i regi av Arktisk Kompetansesenter for sau.

Sauen står for 12 prosent av jordbrukets samlede klimagassutslipp, og 1 prosent av Norges totale klimagassutslipp. Jordbruket samlet står for om lag 8,5 prosent av Norges totale utslipp.

Skal måle metan – ikke karbonlagring

Det er metangassutslippene som skal måles i

kalkulatoren. Disse utslippene varierer blant annet etter årstiden. Lavest er de i januar og februar, samt oktober–desember. Høyet er de i juli og august, viser en oversikt som ble fremlagt under webinaret.

Samtidig er det vanskelig å si noe eksakt om hvor store utslippene faktisk er. Måling av såkalt enterisk metan er nemlig ikke basert på faktiske metanmålinger av norsk sau. Derfor vet man faktisk ikke om de beregnede tallene er riktige for norsk sau, poengterte Åby.

– Måling av metanproduksjon fra dyra, vil hjelpe oss til å si noe om norske drøvtyggers klimabidrag. Faktiske målinger har vi veldig lite av. Å ha slike målinger på våre beiter i nord, vil være veldig spennende, sa Nibioforsker Vibeke Lind under webinaret.

Heller ikke karbonlagringen i utmark, som er et sentralt tema i klimasammenheng, vil bli målt – i hvert fall ikke i den første versjonen av sauekalkulatoren. Men forhåpentligvis vil det bli utviklet en modell tilpasset norske utmarksbeiter i løpet av de nærmeste årene, la Åby til.

– Vi trenger målinger fra sau på beite, og da spesielt utmarksbeite. Det kan godt tenkes at metanutslippet er lavere på utmarksbeite i deler av året, sa NMBU-forskeren.

– Kan oppveie for utslippene

Per i dag, har man ikke nok kunnskap om effektene av karbonbinding fra beitemark. Men et pågående forskningsprosjekt, CLIMATE-LAND (finansiert av Norges forskningsråd), undersøker hvorvidt økt beitebruk kan gi

«Vi trenger målinger fra sau på beite, og da spesielt utmarksbeite»

Bente Aspeholen Åby, forsker ved NMBU

økt lagring av karbon i jord i naturbeitemark.

Prosjektleder Margaret Hillestad i Agri-Analyse har tidligere, i en bærekraft-artikkel på Norsk Landbrukssamvirkens hjemmesider, påpekt at beitedyr ikke er noe klimaproblem. Spørsmålet er bare hvor mye de bidrar til fangst og lagring av karbon i Norge, mener hun.

– Optimalt beite kan stimulere karbonlagring i jord i så stor grad at det oppveier utslipp av lystgass og metan fra beitedyrene. Summa summarum – beitedyr er bra for klima, påpekte Hillestad i artikkelen. ■

**BOLIGPROSJEKT
OVERHALLA AS**

Telefon: 742 85 100 | post@boligprosjekt.net

BETONGSAGING
KJERNEBORING - MALING - MUR - FLIS - BELEGG

Omgjøring av fjøs?

Vi tar ut golv, retter av på dragere og legger inn spalteplank samt legger epoxy og epoxybelegg